

UCHWAŁA NR 290/2025
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 8 grudnia 2025 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2024 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

postanawia

przyjąć sprawozdanie partii politycznej Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r. **ze wskazaniem uchybień** polegających na naruszeniu art. 23a, art. 25 ust. 6–13 i art. 27a ust. 1 oraz art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076).

Uzasadnienie

Partia polityczna Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP (EwP 327) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Do sprawozdania Partii dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów oraz wyjaśnień Partii stwierdziła, co następuje.

Partia w okresie sprawozdawczym posiadała bieżący rachunek bankowy o nr 92 1240 2614 1111 0011 3224 5594 i rachunek VAT o nr 05 1240 2614 1111 0011 3224 5608, prowadzone w Banku Pekao S.A.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r. partia polityczna Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP wykazała, że w okresie sprawozdawczym uzyskała przychody w kwocie 200,00 zł. Partia wskazała, że środki te pochodziły z darowizny pieniężnej. Partia nie dołączyła do sprawozdania historii jej rachunku bieżącego, który wymagany jest wskazanym wyżej rozporządzeniem Ministra Finansów.

Państwowa Komisja Wyborcza, w związku z brakami dokumentacji oraz wątpliwościami dotyczącymi prawidłowości sprawozdania, wystąpiła do Partii z pytaniami i prośbą o uzupełnienie brakujących dokumentów. Z przesłanych wyjaśnień i historii rachunków bankowych wynika, że pozyskane przez Partię w 2024 r. środki w kwocie 200,00 zł stanowiły składkę członkowską, a nie darowiznę, jak błędnie wykazano w sprawozdaniu. Powinny one zatem zostać wykazane w pozycji 17, a nie 18 sprawozdania. Partia nie sporządziła także załącznika do tej pozycji sprawozdania. Środki Partii w całości gromadzone były na rachunku bieżącym Partii.

Środki te wpłacone zostały na rachunek Partii zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, przez obywatela polskiego, mającego stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 przywołanej ustawy.

Jak wynika z wyjaśnień Partii, adres, pod którym mieści się jej siedziba, jest jej użyczony przez osobę fizyczną i służy wyłącznie do celów korespondencyjnych, co nie generowało w 2024 r. żadnych kosztów. Również strona internetowa Partii została jej użyczona przez osobę fizyczną, a jej prowadzenie nie wiązało się w okresie sprawozdawczym z żadnymi kosztami. Ponadto jednak Partia posiadała profil

na jednym z darmowych portali społecznościowych. Partia nie wykazała i nie wyjaśniła jaka była wartość czynności związanych z jego prowadzeniem, aktualizowaniem i administrowaniem przez osobę fizyczną. Wartość tych korzyści niepieniężnych wykazana powinna zostać w pozycji 31 i 34 sprawozdania oraz uwzględnione w jego pozycji 13. Oznacza to, że Partia Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP uchybiła także konstytucyjnej zasadzie jawności finansowania partii politycznych (art. 11 ust. 2), która znajduje swoje częściowe powtórzenie w art. 23a ustawy o partiach politycznych, z której to jawności wynika zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii (zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020). Jawność ta jest elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie SN z 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06). Stanowi element jawności życia publicznego, która przybrała w polskim systemie prawnym formę tzw. publicznego, konstytucyjnego prawa podmiotowego, prawa człowieka, mającego swe źródło w niezbywalnej godności ludzkiej. Ponadto należy podkreślić, że partie polityczne stanowią jeden z podstawowych elementów demokratycznego państwa prawnego. Są fundamentalną instytucją publicznego życia politycznego (M. Granat, Glosa do postanowienia składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2003, III SW 152/03, Przegląd Sejmowy Nr 5/2004). Ze względu na ich szczególny charakter nie mogą one być postrzegane jako zwykłe osoby prawne. Uznać należy, że są to organizacje o podstawowym znaczeniu dla tego państwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 lutego 2023 r., I NSW 2/23). Właśnie z tego względu regulacje prawne przyjęły wyraźnie restrykcyjną formułę regulacji w zakresie finansów i finansowania partii politycznych. Partia stawia sobie za cel udział w życiu publicznym poprzez wywieranie metodami demokratycznymi wpływu na kształtowanie polityki państwa lub sprawowanie władzy publicznej (art. 1 ust. 1 ustawy o partiach politycznych), co oznacza, że jej utworzenie jest doniosłym aktem publicznoprawnym, z którym wiąże się nie tylko chęć uczestniczenia partii w życiu publicznym, ale także obowiązek posiadania minimum wiedzy o obowiązujących w nim regulacjach prawnych i rygorystycznego ich przestrzegania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 września 2005 r., III SW 9/05).

W okresie sprawozdawczym Partia posiadała także wyodrębniony rachunek bankowy Funduszu Wyborczego o nr 48 1240 2614 1111 0010 9252 0812, prowadzony w Banku Pekao S.A. Saldo tego rachunku na dzień 1 stycznia 2024 r. wynosiło 0,00 zł. W okresie sprawozdawczym na rachunek tego Funduszu wpłynęły środki w kwocie 100,00 zł, stanowiące darowizny osób fizycznych, spełniających kryteria określone w art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, mieszczące się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 36a ust. 1 ustawy. W załączniku do pozycji 43 sprawozdania finansowego (darowizny od osób fizycznych wpłacone na Fundusz Wyborczy z zachowaniem ustawowego limitu) Partia wykazała dane nieodpowiadające wymaganiom w rozporządzeniu Ministra Finansów.

Wskazane wyżej uchybienia w sporządzeniu sprawozdania finansowego Partii oznaczają, że złożyła ona sprawozdanie niezgodne ze stanem faktycznym, a tym samym naruszyła ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Partia nie dokonała w 2024 r. żadnych wydatków z Funduszu Wyborczego. W okresie sprawozdawczym brała ona udział w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego oraz w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Jednak z uchwał Państwowej Komisji Wyborczej Nr 187/2025 z dnia 5 maja 2025 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” RP z wyborów organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych w dniach 7 i 21 kwietnia 2024 r. i Nr 47/2025 z dnia 27 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” RP z wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 9 czerwca 2024 r. wynika, że Komitety te nie miały przychodów, nie poniosły wydatków ani nie miały zobowiązań finansowych. We wszystkich pozycjach ich sprawozdań, po stronie wpływów, jak i wydatków, wykazano „0”. Komitety te nie podjęły działań związanych z kampanią i agitacją wyborczą, nie zarejestrowały kandydatów w wyborach. Ich siedziba była wykorzystywana wyłącznie do celów ewidencyjnych i korespondencyjnych, co nie wiązało się z żadnymi kosztami.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. stan rachunku Funduszu Wyborczego wynosił 100,00 zł.

Partia w okresie sprawozdawczym nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy.

Wskazane wyżej uchybienia, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania Partii, dokumentów do niego załączonych, wyjaśnień Partii oraz sprawozdania biegłego rewidenta, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia nie przysługuje środek prawny.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak